



## POSLANICA STRPNOSTI OB MEDNARODNEM DNEVU STRPNOSTI 2017

*»Strpnost ni v lepih besedah, ampak v odnosu do sebe in drugih v vsakdanjem življenju.«  
(Izobraževalni center Eksena)*

### PREDGOVOR

Organizacija Združenih narodov je leta 1996 z Resolucijo 51/95 povabila države članice, da **16. novembra** s primernimi aktivnostmi, ki so usmerjene v **izobraževalne ustanove in širšo javnost**, vsakoletno obeležijo **mednarodni dan strpnosti**, ki ga je leta 1995 svečano razglasil **UNESCO v svoji Deklaraciji o načelih strpnosti**.

V Izobraževalnem centru Eksena smo leta 2015 v okviru našega krovnega nepridobitnega projekta Mi smo ZA STRPNOST!  **naredili prvi slovenski prevod Deklaracije o načelih strpnosti**, pripravili pa smo tudi slavnostno tiskano izdajo prevoda deklaracije, ki smo jo med drugim brezplačno podarili vsem slovenskim vrtcem, osnovnim in srednjim šolam, fakultetam, ljudskim univerzam, poslancem Državnega zbora, številnim medijem, županom, predstavnikom države in mnogim drugim.

Prav tako za **vrtce, osnovne in srednje šole izvajamo projekt Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo**, v katerem jim brezplačno pošljemo program za obeležitev mednarodnega dneva strpnosti in jih povabimo, da ga v namen spodbujanja strpnosti izvedejo v okviru svojih dejavnosti. Skozi projekt **Dan za strpnost pa spodbudimo širšo javnost**, da na mednarodni dan strpnosti ponovno ozavesti univerzalen in večno aktualen pomen strpnosti, ter pozovemo ljudi, da jo še bolj vnašajo v svoje življenje. V okviru tega projekta pripravimo tudi tradicionalno **poslanico strpnosti**, ki jo pošljemo predstavnikom državnih institucij, lokalnih skupnosti, izobraževalnim ustanovam, nevladnim organizacijam, medijem in drugim.

V lanskoletni poslanici smo poudarili neločljivo **povezanost strpnosti in resnice**, saj brez zasledovanja resnice ne moremo govoriti o pristni strpnosti, v letošnji poslanici pa izpostavljamo **problematiko prikrite nestrpnosti**, ki je vse premalo poznana in prepoznana.

Z našim vestnim petnajstletnim izobraževalnim delom in s temi človekoljubnimi nepridobitnimi projekti v Izobraževalnem centru Eksena že mnogo let **aktivno in konkretno uresničujemo vsebino Deklaracije o načelih strpnosti in OZN Resolucije 51/95** ter se po naših najboljših močeh trudimo, da tvorno prispevamo k **širjenju ter negovanju strpnosti in sožitja v naši družbi**, hkrati pa tudi k **prepoznavnosti in teži Unescove Deklaracije o načelih strpnosti ter mednarodnega dneva strpnosti** v slovenskem prostoru.



## **POSŁANICA STRPNOSTI 2017: PAST PRIKRITE NESTRPNOSTI – IGNORIRANJE IN IZKLUČEVANJE**

*»Do strpnosti ne moremo priti, če ne prepoznavamo in odpravljamo prikrite nestrpnosti ter zasledujemo resnice.«*

V letošnji poslanici ob mednarodnem dnevu strpnosti želimo širšo javnost opozoriti na prikrito obliko nestrpnosti, ki je dandanes najpogostejša vrsta nestrpnosti, hkrati pa je zelo slabo prepoznana. Zaradi tega na eni strani prevladuje preveč samozadovoljna refleksija o stopnji strpnosti v naši družbi, na drugi pa se podcenjuje razširjenost in intenziteta nestrpnosti. Rezultat tega je pasivnost in zaspanost na področju spodbujanja in negovanja strpnosti, posledično pa na področju kulture medsebojnih odnosov v resnici ni bistvenega napredka.

Nestrpnost se lahko pojavlja v različnih oblikah, od katerih pa vse še zdaleč niso očitne in zlahka prepoznavne kot nestrpnost *per se*. Zlasti v sodobnem času se nestrpnost v razvitih družbah pogosto spretno prelevi v prikrito nestrpnost, za katero je značilno to, da skuša svojo nestrpnost skriti oziroma jo celo prikazati kot spoštljivost in vljudnost. Namesto odkrite nestrpnosti, kjer vlada jasno izraženo degradiranje, omalovaževanje in nesprejemanje, ki je lahko pospremljeno tudi z verbalno in fizično agresijo, se ljudje in družba poslužujejo bolj zakrinkanih načinov izražanja in udejanjanja nestrpnosti, kjer prevladuje predvsem izključevanje, distanciranje, ignoriranje, marginaliziranje, tihi prezir, obrekovanje ter cinizem. Ker pri takšni prikriti nestrpnosti navzven ni očitno izražene ali ubesedenega odklonilnega odnosa, ki temelji na zaničevanju oziroma podcenjevanju in sovražnosti do neke osebe ali skupine oseb, jo nestrpnež lahko zlahka skrije in zamaskira ter celo predstavi kot vljuden izgovor za izogibanje stika z drugimi.

Vzrok za širjenje prikrite nestrpnosti je ta, da je strpnost postala močna družbena norma in zahteva v smislu sodobnega civiliziranega spodobnega obnašanja. Kadar pa pri posamezniku izvor nestrpnosti, ki ima svoje korenine v predsodkih, stereotipih in obsodbah, ni odstranjen, ta norma povzroča, da človek svojo nestrpnost potlači ter jo skrije (pogosto celo pred samim sabo), saj noče, da bi bil označen za nestrpneža in s tem za družbeno nesprejemljivega. Ker pa nestrpnost v tem človeku še vedno ostaja, se ta manifestira skozi zamaskirane in nečitne oblike, ki jih lahko posameznik opravičuje pred drugimi in prikazuje kot nekaj družbeno sprejemljivega in kultiviranega. V tem smislu je ignoriranje, odrivanje in izključevanje nekoga, ki v resnici izhaja iz nestrpnosti, mogoče opravičiti z dozdevno vljudnimi objektivnimi in nepristranskimi dejstvi ali izgovori (npr. pomanjkanje časa, sredstev itd.), ki zadostijo formalizmu spodobnosti in spoštljivosti. Eden izmed prstnih odtisov, ki tovrstno prikrito nestrpnost razkriva, je sistematičnost in frekventnost ignoriranja in izključevanja, ki zaradi svoje pogostnosti izstopa in bode v oči.

Na tem mestu se zopet pojavi temeljni pomen resnice, ki je nujen pogoj za strpnost in ključ za razkrivanje prikrite nestrpnosti, do česar smo prišli v Izobraževalnem centru Eksena skozi naše dolgoletno poglobljanje v strpnost. Paradoks pa je v tem, da v današnjem času izraženo resnico mnogi dojemajo kot nestrpnost tistega, ki jo izrazi. Tako lahko oseba, ki je sama dejansko



prikrito nestrpna, tistega, ki pove resnico, označi kot nestrpnega, saj sebe noče videti in priznati, da je sama nestrpna. Zato je pomembno, da strpnosti ne jemljemo kot nekaj samoumevnega, ampak da se zavedamo, da jo je treba kultivirati, se o njej izobraževati ter si zanjo aktivno prizadevati, tudi če je pri tem potrebno izpostavljati resnice, ki niso všečne. Ob tem je potrebno še posebno pozornost in skrb nameniti prikriti nestrpnosti ter vlagati več v to, da jo kot družba prepoznavamo in jo odpravljamo.

Ob priložnosti mednarodnega dneva strpnosti lahko tako ponovno ozavestimo, da je strpnost imperativna za človeku prijazen družbeni razvoj in blaginjo na vseh ravneh bivanja, do strpnosti pa ne moremo priti, če ne prepoznavamo in odpravljamo prikrite nestrpnosti ter zasledujemo resnice.

### **POSLANICA STRPNOSTI OB MEDNARODNEM DNEVU STRPNOSTI 2017**

© Izobraževalni center Eksena, 13. november 2017

Miran Pečnik, generalni direktor

Ksenija Pečnik, generalna direktorica

Ajda Bezenšek, strokovna direktorica izobraževalnih programov

dr. Nejc Jelen, vodja projekta Mi smo ZA STRPNOST!

---

### **O IZOBRAŽEVALNEM CENTRU EKSENA**

*»Naša vizija je posamezniku vrniti spoštovanje, sočutje in ljubezen, s tem njegovo resnično vrednost, ter tako soustvarjati družbo, ki je uspešna in ustvarjalna, brez da je uničevalna.«*

Izobraževalni center Eksena je zasebna in samostojna izobraževalna ustanova, neodvisna od državnih institucij ter političnih ali verskih ideologij, organizacij in posameznikov.

Skozi naše dejavnosti uresničujemo naše človekoljubno poslanstvo, ki je prispevati k negovanju kulture strpnosti in sožitja. Zato je naše delovanje usmerjeno v dobrobit posameznika in družbe.

V ta namen nudimo izvirna in kakovostna neformalna izobraževanja in svetovanja na področju odnosov, osebnostnega razvoja in strpnosti, ki posamezniku omogočajo, da postane odgovoren in opravlja svoje obveznosti ter uresničuje svoje pravice in pravice drugih. Šele z uresničevanjem lastnih dolžnosti in pravic lahko pride do življenjske sreče, ljubečih in strpnih odnosov ter notranje ustvarjalnosti, kot tudi do trajnega uspeha navzven. Obenem skozi naša izobraževanja spodbujamo razvoj kritičnega mišljenja in samostojnost posameznika saj je to predpogoj za razvoj stabilnega in zdravega človeka.

Osnovno izhodišče poslanstva Izobraževalnega centra Eksena so človekoljubne univerzalne listine Združenih narodov – Splošna deklaracija človekovih pravic, Deklaracija o otrokovih pravicah in Unescova Deklaracija o načelih strpnosti.